Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brasov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 89. Brașov, Sâmbătă, 22 Aprilie (4 Mai) 1895.

„Politica militantă“.

II.

Curióse idei are Metropolitul Miron Romanul despre ceea ce va se ḑică „politică militantă“.

Escelența Sa admite în declarația sa, că „și funcționarii bisericescĭ au între marginele legilor libertatea de a urma individualmente în cestiunĭ politice, după vederile lor proprii“, dér adauge, că „libertatea acésta a lor are marginele sale, trase prin disciplina internă bisericéscă și ea se termină acolo, unde se începe politica militantă“.

Va sĕ ḑică, funcționarilor bisericescĭ, sub carĭ înțelege pe toțĭ preoții, ba și pe învĕțătorii și profesorii confesionalĭ, de-oparte le recunósce calitatea de cetățenĭ și îndreptățirea de a se folosi de drepturile comune cetățenescĭ, de altă parte însĕ le-o denégă sub cuvênt, că disciplina internă bisericéscă îi opresce de a face politică militantă.

Escelența Sa este capul unei bisericĭ, care are așeḑăminte constituționale și totușĭ profeséză nisce vederĭ cu totul contrarie principiilor constituționalismului.

Intr'un stat constituțional cetățenii nicĭ că pot face altă politică, decât politică militantă. Când un preot séu învĕțător are într'o cestiune politică vederile și principiile sale și vrea sĕ se foloséscă de libertatea cetățănéscă de a și le valora, el militéză pentru aceste vederĭ și principii și prin urmare face politică militantă.

Toțĭ preoții și dascălii din Transilvania și Ungaria, în ce privesce validitarea principiilor lor politice, luând parte la luptele constituționale, nu fac déră alta decât politică militantă. Deosebirea este numai, că unii militéză pentru interesele naționale și bisericescĭ maghiare, alții pentru cele române, săsescĭ, slovace etc. ér Metropolitul Miron Romanul militéză pentru interesele de putere ale cabinetului Banffy.

In declararea sa, Escelența Sa înțelege sub politică militantă anume „rolul de conducĕtor séu de membru al cluburilor politice, carĭ au programul de a pune în mișcare mulțimea pentru anumite scopurĭ politice și se angagéză pentru acțiunĭ, carĭ pot sĕ producă în public animositate, colisiunĭ, amărăciunĭ, peste tot discordiă între civii statului“.

Se vede cât de colo, că distincțiunea acésta este trasă de pĕr și n'are alt înțeles, decât că în lipsa orĭ și căror argumente valide, Metropolitul vrênd sĕ facă bune servicii potestății, a trebuit sĕ recurgă la acéstă apucătură spre a afla un pretext pentru susținerea tesei absurde, că preoților nu le este permis a face politică.

Intrebăm, care club politic din Transilvania și Țéra unguréscă nu are ținta de a pune în mișcare mulțimea pentru a face sĕ se valoreze anumitele scopurĭ politice, ce le urmăresce în programul sĕu, și care acțiune politică, fiă de orĭ ce natură, nu va produce în public animositate, colisiunĭ, amărăciunĭ etc.?

Décă mergĭ cu oposiția sĕ supĕră guvernul, și décă mergĭ cu guvernul se supĕră oposiția; décă preoții și dascălii românĭ aderéză la programul național român se turbură d-l Banffy și décă Metropolitul Miron Romanul merge cu Banffy se turbură tótă obștea românéscă. Așadéră orĭ cum vei lua lucrul în tóte situațiunile nu vei da decât de o mulțime de colisiunĭ, de amărăciunĭ și discordii.

Politică militantă fac déră toțĭ și în tóte situațiunile vieței publice și décă Metropolitul vine a enunța o teoriă, după care preoților noștri nu le-ar fi permis a face „politică militantă“, prin acésta le denégă dea-dreptul libertatea de a se folosi de drepturile comune cetățenescĭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 Aprilie.

Ḑiarul rusesc *„Mosk. Vjedomosti“* se ocupă într'un lung articol cu **situațiunea politică din Ungaria** și cu **alegerea dela Neutra.** Fóia ruséscă ḑice între altele: „Alegerea a doua din Neutra n'a fost alt-ceva, decât repețirea scandalului întêmplat cu ocasiunea primei alegerĭ. Nu se póte presupune măcar, că tóte abusurile sĕvêrșite la acéstă alegere, sĕ se fi făcut fără scirea guvernului. In Ungaria guvernul liberal *sĕ susține numai prin volnicii*, séu prin concesiunĭ, făcute celor mai neleale elemente ale rassei maghiare. O ast-fel de concesiune a fost alegerea lui Francisc Kossuth la Tapolcza. In contra partidei poporale în jurul căreia e grupată o aristocrațiă credinciósă dinastiei, guvernul liberal întrebuințéză mijlócele cele mai ilegale temêndu-se, ca nu cumva ajungênd acéstă partidă la putere, sĕ pună capĕt machinațiunilor scandalóse ale guvernanților de aḑĭ. Dér cu tóte acestea, nicĭ machinațiunile liberalilor, nicĭ cabinetul lui Báuffy n'au sĕ dureze mult, căcĭ un cabinet a cărui activitate se mărginesce la *volnicii și ilegalități*, nu póte dăinui mult timp, cu atât mai puțin cabinetul lui Báuffy, care nu se bucură nicĭ de popularitate, nicĭ de încrederea Corónei“.

*

In sala festivă a Seminarului din Budapesta, s'a ținut ierĭ o mare **adunare catolică**, la care au luat parte mai mulțĭ episcopĭ catolicĭ. Ședința a fost deschisă de primatele Vaszary, pronunțând un discurs, în care se fac mai multe alusiunĭ politice. Discursul este un fel de prolog privitor la proxima desbatere în Camera magnaților asupra celor două proiecte bisericescĭ.

*

De însĕmnătate pentru **cursul actual politic în Germania** este atitudinea, pe care a luat'o ministrul de *Köller*, până acum cel mai zĕlos patron al reuniunei agricultorilor, față cu acéstă reuniune. Ministrul adecă a adresat o *circulară* către președinții supremĭ și președinții guvernialĭ, în care el se esprimă în modul cel mai energic contra participărei funcționarilor de administrațiă la mișcările agrare. In casurile, în carĭ participarea totușĭ s'ar întêmpla, ministrul pretinde sĕ i-se raporteze numai decât asupra faptului.

*

Agentura telegrafică ruséscă primesce din Sofia scirea, că poporul bulgar are de gând sĕ trimită, fără scirea guvernului, **o deputațiune bulgară la Petersburg**, care sĕ céră iertare dela Rusia. Conducĕtorul deputațiunei va fi cunoscutul mitropolit *Clement.* Poporul bulgar se simte înșelat, ce privesce persóna prințului Ferdinand. Călĕtoria lui Stoilow la Viena a compromitat cabinetul, chiar și în ochii aderenților lui. In tóte părțile își fac marĭ speranțe din reîntórcerea lui Țankow din Petersburg.

Retragerea opositiunei.

din Senatul și Camera Română.

Étă declarațiunea, ce au făcut'o Senatorii și deputații opoziționalĭ, carĭ s'au retras și și-au depus mandatele și al căreia text este identic:

Domnule President!

Esistența și desvoltarea statelor este basată pe respectul datorit legilor. Unde

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Napoleon III în lumină nouă.

(Fine.)

Impĕratul, ca și mamă-sa Hortensia, era fórte simțitor, și avea, ca puținĭ domnitorĭ, darul, de-a sci sĕ fiă recunoscător pentru servicii prestale lui, ér unde se ivea vr'o nenorocire, totdéuna era gata de-a sta într'ajutor cu punga sa. Servitorul sĕu, Léon, în fiă-care diminéță punea pe masa odăii lui de durmit numeróse rugărĭ, și adese se întêmpla, că împĕratul îi preda sume de banĭ pentru indiviḑi ale căror condamnărĭ el deja le subscrise se mai înainte.

Virtutea de-a fi păstrător n'o poseda împĕratul, dér pentru sine și pentru împĕrătésa el cheltuia mai puțin. Odăile împĕrătesei din St. Cloud, în timpul, în care ea absenta de acolo, numai pentru aceea nu se arătau publicului, deóre-ce mobilele erau fórte învechite. Insĕ nicĭ sub un regim nu s'a furat atâta, ca și sub Napoleon. La masă află odată împĕratul, că pómele pentru prânḑurĭ se aduc din Algiria. El se uimi, cum de nu sădesc acolo specii mai nobile, deóre-ce tot-déuna îi se serviau póme de valóre mai inferióră. Odată însĕ, cu ocasiunea unei plimbărĭ prin grădinele dela St. Cloud, observà, că acolo se prăsesc cele mai nobile specii de póme. Și el atuncĭ dădù ordinul, ca în viitor pómele pentru masa sa sĕ se ia numai din grădinele propii. Acésta însĕ o făcuse grădinarul de curte și mai înainte, dér sevitorii le furau pe cele mai frumóse, așa încât în momentul din urmă trebuiau sĕ se cumpere póme de prin prăvălii. Când într'o ḑi óspeții admirau pómele de pe masă, împĕratul ḑise zimbind: „Servitorii mei mâncă póme și mai bune, și eu sunt bun bucuros, décă peste tot îmĭ mai lasă și mie câte ceva.“

Girandau ne spune, că Napoleon, la suferințe fisice, dovedia o mare stăpânire de sine; astfel adese-orĭ suferind, a dat pe cel mai amabil domn al casei. Petrecea nopțĭ întregĭ cu studiele cele mai serióse, mai ales cu studii istorice, și multele sale manifeste și alocuțiunĭ le redacta tot numai el însușĭ, și încă în timp fórte scurt. Sprijinea mult artele și sciințele, și destina mai ales pentru promovarea archeologiei sume considerabile.

De mare interes sunt epistolele împĕratului către soția sa, după loviturile grele ale sorții, pe carĭ le-a îndurat și el și Francia. „Așĭ fi preferit mórtea“, scrie el la 2 Septemvre 1871, „pentru de-a nu fi martorul acestei capitulațiunĭ funeste; și totușĭ între imprejurările date, ea a fost singurul mijloc, pentru de-a evita măcelărirea a 60.000 de ómenĭ. Chiar acum vĕḑui pe regele (Wilhelm). Il podidiră lacrimile, când vorbì despre durerea, pe care trebue sĕ-o simt eu. Voiesce sĕ-mĭ pună la disposițiă unul dintre castelele sale; ce-mĭ pasă însĕ unde voi ajunge. Sunt desperat.“

Pentru împĕrătésa era el fórte îngrijat, și îi scrise cu cuvinte gingașe și mișcătóre următórele: „După nefericirile inevitabile, la carĭ am fost martor, mĕ gândesc numai la pericolele, la carĭ eștĭ tu espusă. Sunt fórte îngrijat, până când nu am nicĭ o scire din Paris“. Impĕratul a fost convins, că nenorocirea trebuia sĕ urmeze, și declarà, că marșul din urmă a fost culmea neprecauțiunilor, și afară de aceea și rĕu condus. „Gândesce-țĭ“ îi scrie el Eugeniei „o armată, care încungiură o fortăréță, și care într'aceea însa-șĭ e încungiurată de trupe mai marĭ și mai puternice. După câte-va óre trupele nóstre voiră sĕ între în oraș, dér numai atuncĭ se observà, că orașul e plin de o mulțime necalculabilă de ómenĭ, asupra cărora acum sĕ năpustia o plóiă de glónțe, omorînd pe toțĭ carĭ steteau pe strade, rupênd coperișele caselor și aprinḑindu-le. In momentul acesta fatal veniră generali și-mĭ spuseră, că orĭ-ce opunere e zădarnică. Nu mai este nicĭ o trupă, care ar puté resista, nicĭ o munițiune, nicĭ o merinde. Se încercară de-a mai erupe odată, dér înzădar. Am stat patru óre întregĭ pe câmpul de bătaiă. Marșul de astăḑĭ, prin mijlocul trupelor prusiane, a fost un adevĕrat martiragiu.“

E nemângâiat privitor la condițiunile de pace. Credea, că fortăréța Metz va rĕmânia Franciei și că despăgubirile de resbel nu vor trece peste trei miliarde, și era convins, că pacea va fi pentru Europa numai începutul unei mai nenorocirĭ. Injuràturile, de carĭ era grămădit, le suferea cu liniște filosofică. „Ce vrei, amice“, ḑise el către un aderent al sĕu „după o astfel de nenorocire, omul nu mai póte judeca drept.“

Intru cât se póte vedé din cele espuse, cartea lui Girandau conține o mulțime de detailurĭ, încă necunoscute până acuma, și carĭ sunt în stare de-a ameliora fórte mult părerile celor mai mulțĭ ómenĭ asupra nefericitului împĕrat.

(„*Pol.*“) V. S.

legile sunt înlăturate, acolo domnesce anarchia.

Regatul român a eşit din lupta, în care respectul legilor a învins domnia arbitrarului, causa tuturor relelor şi umilinţelor din trecut.

Dela un timp încóce însĕ asistăm la tristul spectacol al sforţărilor, ce se fac de a se întronisa érăşĭ domnia arbitrarului.

Minoritatea parlamentară a combătut din tóte puterile aceste tendenţe şi a luptat sĕ convingă pe guvern şi pe majoritatea parlamentară, sĕ nu păşéscă pe calea periculósă a anarchiei, practicată de corpurile legiuitóre şi de guvern prin violarea primei legĭ a constituţiunei, care a dat statului român stabilitatea şi i-a garantat în timp de 29 de anĭ desvoltarea, progresul şi ordinea.

Mai cu sémă proiectul de lege al minelor, care calcă principii fundamentale şi dispoziţiunĭ precise ale constituţiunei, a fost o desfidere aruncată de vechiul sistem al bunului plac în mijlocul nouei organisărĭ al statului român modern; ér votarea acestei legĭ de ambele corpurĭ legiuitóre, face imposibilă o mai departe conlucrare a minorităţii parlamentare în actualele corpurĭ legiuitóre, căcĭ unde vocea legii nu mai póte pĕtrunde, orĭ-ce acţiune binefăcĕtóre încetéză.

Subscrişii decĭ, protestând în faţa ţĕrii contra sistemului de a călca constituţia prin legĭ ordinare, îşĭ depun demisiunile lor.

Senatorĭ:

Principele Dimitrie Ghica, G. Vernescu, Dimitrie A. Sturdza, Eugenie Stătescu, P. S. Aurelian, G. Mârzescu, Stefan Şendrea, N. R. Locuşteanu, N. R. Lupaşcu, Alexandru Vilner, Gregoriadi M. Bonachi, George Sefendache, T. Dornescu, Tache Anastasiu, Săndulescu, Nănoveanu.

Deputaţii:

M. Ghelmegeanu, Ath. Stolojan, C. I. Stoicescu, M. Demetrian, D. Moruzzi, B. St. Delavrancea, N. Crătunescu, N. Săveanu, N. Albu, N. Gane, Caton Lecca, Ioan G. Lecca, C. Porroineanu, Gh. Ghiţescu, D. Protopopescu, C. T. Grigorescu, R. Stanian, N. Iorgulescu, V. Ştefănescu, N. Micescu, R. Rale, I. Poenaru-Bordea, N. T. Pop, Gogu Ştefănescu, Delimarcu, Em. Porumbaru, C. Aslan.

Proiectul de lege german

privitor la rĕsvrătitorĭ.

Sĕptĕmâna viitóre va desbate Reichstagul german asupra elaboratului comisiunei privitor la rĕsvrătitorĭ şi va aduce o hotărîre, care póte sĕ fiă de o însemnătate decisivă pentru constelaţia politică şi parlamentară din imperiul german. Patima, cu care de lunĭ de ḑile decurge cérta în Germania pro şi contra proiectului, se póte esplica din împrejurarea, că numitul proiect, în decursul timpului, a devenit un signal al celei mai înverşunate lupte între liberalĭ şi conservatorĭ, douĕ partide, dintre carĭ fiă-care tinde cu tóte puterile sĕ aibă mai multă influinţă la treptele tronului.

După originea sa, proiectul de lege privitor la rĕsvrătitorĭ este fĕtul unei situaţiunĭ politice neclare şi încurcate. Când în Francia a urmat un atentat anarchist după altul, în Germania se auḑi strigătul, prin care puterile erau provocate sĕ ia dispoziţiunĭ comune contra propagandei de rĕsvrătire internaţionale şi dinamitarde. Când apoi campania asasinătóre a anarchiştilor îşĭ ajunse culmea prin uciderea lui Carnot, în Berlin începură a făuri planurile de apĕrare, dér în curênd se convinseră, că nu pot isprăvi nimic din causa atitudinei contrare a Angliei.

Astfel decĭ Germanilor nu le rĕmase alt ceva, decât ca sĕ-şĭ grijéscă de siguranţă în casa lor proprie, şi sĕ creeze o lege, cu ajutorul căreia sĕ pórte lupta contra rĕsvrătitorilor pe pămêntul propriu. Proiectul de lege însĕ, care s'a făurit, a fost orĭ şi ce, numai un mijloc de-a combate anarchia nu. Din contră el purta tóte semnele unei legĭ politice escepţionale, făcută cu scopul, de-a restrînge întru cât se póte libertăţile politice şi sociale ale poporului.

Astfel se născù proiectul de lege privitor la rĕsvrătitorĭ, — dela început deplasat, deórece de fapt, în Germania nu erau anarchiştĭ, carĭ sĕ fiă combătuţĭ, şi deórece proiectul era îndreptat chiar numai în contra acelor cercurĭ burgese, carĭ în realitate ar trebui sĕ fiă apărate de propaganda anarchistă. Trecut prin fórte multe fase, proiectul a devenit acum o cestiune de luptă de o mare însemnătate, care a revoltat întrégă opiniunea publică din imperiul german. Lupta decisivă va urma, cum am amintit, în curênd, şi numai atuncĭ se va vedé, cine va eşi învingĕtor din ea.

Procesul dela Bocsig şi canonicul Lauran.

Din Bihor, 30 Aprilie n.

Cumcă cei dela ḑiarul „Magyar Hirlap“, prin scirea sensaţională despre pretinsul atentat al Românilor, şi mai ales al preotului gr. unit Ion Pap, pe care îl înfăţişau ca urḑitorul lucrului, au intenţionat a înegri fidelitatea poporului român faţă de tron şi patriă, au voit a continua malversaţiunea şi machinaţiunile Bihorene aruncate asupra poporaţiunei districtului Beiuşan, unde s'a recuirat şi miliţiă, — tótă lumea o scie. Toţĭ au fost convinşĭ despre acésta, afară de canonicul Lauran; ba credem, că şi el a sciut, numai cât la Budapesta a lucrat în contra cunoscinţei sale.

In Budapesta, înaintea juriului capitalei şi înaintea lumei, acest domn a documentat, că nu este în el nicĭ un picur de sânge românesc, ba a demonstrat şi în contra catolicismului mult afectat de dênsul.

Voiu sĕ probez înainte de tóte afirmaţiunea mea din urmă: d-nul Laruan trebue sĕ scie, că pĕcatul numai atuncĭ se iértă, décă pĕcătosul se canonesce şi se pocăesce; numai atuncĭ se iartă pĕcatul, décă se reîntórce furtul; d-nul Horváth a furat, a răpit onórea şi credinţa unui preot gr. unit, şi a poporului sĕu românesc, denunţându-l, ca pe unul, care a voit sĕ omóre pe regele; un pĕcat, care fiind dovedit, te duce la furcĭ; d-nul Horváth nicĭ înaintea juriului nu şi-a ratras acéstă calumniă, ba s'a svêrcolit sĕ o probeze prin coincidenţe de faime şi împrejurărĭ, prin urmare înaintea unui juriu al capitalei a dorit a demonstra pĕcatul poporului român şi a preotului gr. unit — a cărui diacon suprem s'ă numit pe sine canonicul Lauran. Étă sufletul cel negru al lui Horváth şi al celor trei colaboratorĭ jadanĭ ai d-niei sale.

Aceste tóte li-a vĕḑut, li-a auḑit d-nul Lauran, şi totuşĭ în urma urmelor, ca sĕ se mândréscă înaintea publicului unguresc, a avut fruntea necatolică, de a provoca pe colegul sĕu catolic, sĕ întindă mâna de frăţiă lui Horváth, sĕ se împace cu el, cu acela, care 'şĭ retrage mâna dela împăcare; va sĕ ḑică, nevinovatul se céră iertare dela vinovat. Decĭ te întrébă opiniunea publică, d-nule Lauran, deslegat-ai d-ta, séu poţĭ deslega d-ta pe pĕcătosul, care nu primesce canonul, nu-şĭ recunósce pĕcatul şi nu arată pocăinţă? D-ta ai voiă a da esemplu inimicilor naţiunei românescĭ şi ai preoţilor ei, că pot batjocorì, pot murdărì, pot înegrì caracterul, sufletul şi credinţa nóstră, fără de-a fi pedepsiţĭ, şi cu datorinţa Românului, ca el sĕ céră iertare. Chiar, că rĕu ai batjocorit pe Românĭ şi rĕu ai făcut, că te-ai dus de martor la Budapesta. Scim, că d-ta te vei provoca la blândeţa şi milostenia, ce purcede din sufletul, spiritul catolicismului, va se ḑică al creştinismului, dér rogu-te nu uita, că Papa Grigorie VII numai după aceea i-a dat iertare regelui Henric, după-ce s'a îmbrăcat în sac, s'a tăvălit în cenuşă şi şi-a întins grumaḑii sĕ calce pe ei. — Credem, că d-ta nu vei fi mai mare catolic, ca Papa.

Stimăm catolicismul, stimăm şi altă orĭ-care religiune creştină, dér nu facem neguţătoriă cu sentimentele nóstre religióse. — Cuvêntul catolic în gura d-tale este identic cu „magyar állam eszme“ în gura Maghiarului — ambele pré elastice, şi totuşĭ fanatisătóre pentru ambii.

La întrebarea advocatului Dr. St. Pop, că poporul românesc avut'a ţinută sĕrbătorĕscă cu ocasiunea venirei Majestăţii Sale? — d-ta d-le Lauran, ai rĕspuns „că întrebarea este elastică, căcĭ poporul, care-l iubesce pe episcopul Pavel până la fanatism, a sciut, că şi el este în mijlocul sĕu“.

Va sĕ ḑică episcopul Pavel a cumpĕnit mai mult înaintea poporului, decât Majestatea Sa — D-ta, ca bun catolic, ai rumegat aceste cuvinte? Cred, că nicĭ episcopul Pavel nu-ţĭ va fi mulţămitor pentru ele. Dér d-ta atuncĭ ai vorbit şi în contra celei mai bune consciinţe a d-niei tale, căcĭ prea bine scii, că în comitatul Aradului, şi mai ales în părţile Boroş-Sebeşului, gr. uniţii sunt un picur în marea greco-orientală, decĭ pe aceia nu puteai sĕ-i identificĭ cu poporul — căruia Pavel nu-i este episcop, nicĭ că-l cunósce...

Cu privire la fanatismul, ce-l predomnesce pe d-l Lauran, că catolicul *eo ipso* trebue sĕ fiă şi patriot, îi facem observarea, că fostul ministru de culte, contele Csáky, încă este şi se ţine bun catolic, el totuşĭ este tata căsătoriei civile. Gata eştĭ d-ta, d-le Lauran, sĕ te însufleţescĭ pentru stările din patriă, ce ţi le pregătesce acest catolic?

Ne-elastic.

SCIRILE ḐILEI.

— 21 Aprilie.

Din Blaşiu primim scirea, că în 30 Aprilie, 144 ţĕrance române din comuna Tür, avênd în frunte pe învĕţătorul *Făgărăşan*, cu soţia şi fetiţa lui, au fost citate de voinicosul solgăbirĕu, pentru a li-se înapoia obiectele colectate pentru tombola din Bucurescĭ, pe carĭ însĕ le-a confiscat „Măria Sa“ fanaticul d-n Simonffy. Scirea acésta e revoltătóre din tóte punctele de vedere. De unde acest nou *paşă* unguresc îşĭ ia atâta îndrăsnélă sĕ pórte pe la pretură atâtea ţĕrance române, când e lucrul câmpului mai urgent? De unde dreptul lui închipuit de-a secuestra fără genă lucrurile, ce-au voit ele sĕ trimită, împlinind o faptă românéscă şi naţională? De unde atâta îndrăsnélă la un fisolgăbirĕu, ce se află în mijlocul unui ocean de Românĭ?

—o—

O interpelare a deputatului Şerban. In şedinţa dela 1 Mai a dietei, deputatul Dr. *N. Şerban* a interpelat pe miniştri de comerciu, justiţiă şi interne. Interpelaţia se referea la atacerea liniei ferate vicinale Avrig-Făgăraş. Linia acésta s'a construit aprópe de trei anĭ, şi totuşĭ bieţii ţĕranĭ românĭ n'au primit nicĭ până aḑĭ vre-o despăgubire. La începutul interpelării sale, Şerban a constatat, că în ţéra acésta ómeniĭ sĕracĭ sunt traşĭ în judecată şi purtaţĭ pe la tóte icónele pentru câte-o sumă bagatelă de 20—50 cr., pe când domniĭ cei marĭ au o anumită patentă pentru diferite machinaţiunĭ şi trebşóre, carĭ le aduc mii de florinĭ, — tot de pe spinarea bieţilor ţĕranĭ sĕracĭ. Ministrul Bánffy, temêndu-se, că Şerban va suleva érăşĭ cestiune de naţionalitate, a fugit din sală şi n'a voit sĕ-l asculte.

—o—

Din Bucurescĭ. Lunĭ, 17 Aprilie, la órele $10^1/_4$ séra, MM. LL. Regele şi Regina, însoţiţĭ de AA. LL. RR. Principele Moştenitor şi Principesa Maria, şi urmaţĭ de dómnele de onóre şi de adjutanţĭ, au mers la teatrul naţional pentru a asista la balul dat de cătră cercul oficierilor de reservă, pentru sporirea fondului de binefacere în folosul rĕniţilor în resbel. La sosire, Majestăţile Lor au fost întêmpinate de comitetul cercului, avênd în frunte pe D. general Călinescu, care a oferit buchete de florĭ M. S. Reginei şi A. S. R. Principesei Maria. La întrarea Suveranilor în sala cea mare, musica întonă imnul naţional, şi un numeros public, compus din domnĭ şi din dómne din societatea alésă a Capitalei, a salutat cu respect şi iubire pe Majestăţile Lor. Indată după acésta începù un asalt cu floreta, esecutat de douĕ părechĭ. In urma asaltului, Majestăţilor Lor şi Alteţele Lor regale bine-voiră a convórbi cu mai multe din persónele presente, şi cumpărară multe bilete de loteriă. La órele $12^1/_2$, Regele, Regina şi Alteţele Lor Regale Se urcară în loje, de unde priviră câtva timp sala, apoi Se întórseră la Palat.

—o—

Ministerul român de resboiu a alcătuit un proiect de lege cu privire la acordarea de indemnităţĭ oficerilor. Conform cu acest proiect, se vor acorda oficerilor, până la gradul de maior inclusiv, următórele indemnităţĭ: Maiorii şi căpitanii din trupele pedestre vor primi 40 lei lunar, pentru echipament, ér cei din trupele călărĭ 50 lei; locotenenţii şi sub-locotenenţii din trupele pedestre 30 lei, ér cei din trupele călărĭ 40 lei pentru echipament şi 10 lei îndemnitate pentru cal. Oficieriĭ asimilaţĭ au dreptul la îndemnitatea de echipament a trupelor pedestre, ér veterinarii şi mediciĭ din trupele călărĭ au dreptul la îndemnităţile prevĕḑute la acestea. Se mai prevede pentru maiorii de infanteriă şi oficierii din serviciu de Stat-major, carĭ vor avé cai, o îndemnitate pentru cal de 8 lei lunar.

—o—

Cununiă. D-l *George Stănescu*, mare comerciant în Ploescĭ, fiiul distinsului nostru concetăţén, d-l Tache Stănescu, se va cununa Dumineca viitóre cu simpatica d-ră *Zoe I. Safrani.* Cununia se va face în biserica grecéscă din loc, la órele 11 a. m. — Adresăm tinerei părechĭ şi familiilor felicitările nóstre cele mai cordiale.

—o—

Imprumutul de 30 de milióne al comunei Bucurescĭ a fost acoperit în străinătate de 3 şi jumĕtate orĭ, numai în câteva césurĭ. In privinţa acestui împrumut *„Frankfurter Zeitung“* comunică, cumcă subscripţia a trebuit sĕ se închidă imediat la casele de bancă din Frankfurt pe Main, din causa numĕrului fórte mare de sume subscrise. Acelaşĭ ḑiar mai scrie, că obligaţiunile acestui împrumut au început a se cota alaltăerĭ la bursa din Frankfurt.

—o—

Foc. Aséră, pe la órele $6^1/_2$, un foc mare a isbucnit în şura economului A. Irk din strada lungă, din loc. Pe lângă şură au mai ars şi alte recvisite de plugăriă, precum şi nisce mobile.

—o—

6. *Aplicarea multiplă.* Nu există mijloc mai bun, care se póte aplica la diferite casurĭ, ca Molls Franzbrantwein care alină durerile, întăresce nervii şi muschi întrebuinţându-se ca adaos la băi etc. O butelie 90 cr. se póte procura ḑilnic prin poste dela farmacistul A. Moll liferantul curţei din Viena Tuchlauben 9. In depourile din provincie sĕ se céră espresŭ preparatele lui Moll, provĕḑute cu marca de contravenţie şi subscriere

Coresp. „Gaz. Trans.“

Lunca-Cernei, 26 Aprilie 1895.

E aprópe un an de când a rĕposat notarul nostru de cerc, care era Român.

După un an de věduviă, abia la 25 Aprilie n. c. s'a făcut alegerea noului notar. Incă după rěposarea Românului, am fost înțeles, că la noua alegere nu va mai fi candidat nicĭ un Român, pentru-că postul acesta e unul dintre cele mai bogate, ér Românul nu póte fi tolerat într'un asemenea post, pe cât timp între „patrioțĭ“ se găsesc atâția flămânḑĭ. Ba se vorbia, că stăpânii dela comitat voiesc a-ne impune un Evreu scăpătat, care acum e notar în Dêncul-mare, dér după cum se ḑice, aprópe de suspendare.

Ca unul, care am luat parte la alegere, m'am convins, că fisolgăbiĕrul cercului nostru, d-l Piets Sàndor, nu a consimțit cu Evreul, dér la provocare mai înaltă totuşĭ a candidat şi pe Evreu în locul al 3-lea.

Noi vĕḑênd, că Român nu avem între candidațĭ şi fiind pe lângă fostul notar un adjutant ungur, dér cunoscut ca om de omeniă, care vorbesce limba nóstră ca un Român, cunoscêndu-i trecutul şi cunoscêndu-ne şi el pe noi, ni-am decis tóte comunele, că décă va fi şi dênsul candidat, ér între candidațĭ nu va fi vre-un Român, atuncĭ sĕ-l alegem pe dênsul, ceea-ce s'a şi întêmplat, fiind ales prin aclamațiune.

Am rĕmas surprinşĭ de purtarea d-lui fisolgăbirĕu, pentru-că în contra poruncei stăpânilor sĕi, nu s'a luptat pentru Evreu. Adevĕrat, că Român n'a pus în candidațiă, dér cel puțin în linia a doua a ținut sémă şi de voința poporului, care e curat român, punênd în candidațiă în locul prim pe amintitul adjunct notarial şi fost administrator notarial, d-l Ballo Bela, care era, între streinĭ, cel mai agreat de popor.

In vorbirea, ce a ținut'o d-l fisolgăbirĕu noului ales, a accentuat şi i-a pus — la inimă interesul poporului, pentru a-l cărui plac l'a candidat, adăugênd, că totdéuna sĕ-i zacă la inimă binele poporului, atât în faptă cât şi în scris, pentru-că „noi funcționarii pentru fericirea poporului suntem puşĭ în oficiu.“

Notez, că la acest post au concurat 9 inşĭ, între carĭ se aflau şi Românĭ, dér nicĭ unul dintre ei n'a venit între popor, fiind póte sigurĭ, că nu vor fi candidațĭ, orĭ că va fi pus cu forța Evreul Nathan din Dêncul-mare, care pentru-ca sĕ-l nu-l cunóscem, a trecut prin apa celor cu 5 pițule şi a dobêndit numele „*Tordai*“, bună-óră cum a făcut Țiganul, care furând pipa dela Român, i-a pus nume „lulea“, ca sĕ nu-o cunóscă.

In fine mai amintesc, că fisolgăbirĕul nostru nu se arată aşa de fanatic, ca alții. Ca unul, care e născut între Românĭ, studiând 4 clase la gimnasiul român din Brad, dênsul vorbesce fórte bine românesce, şi pare a avé chiar simpatiă față de Românĭ; la prânḑ ne-a rugat pe noi preoții, sĕ-i cântăm vre-o cântare românéscă, pe carĭ le iubesce tare. I-am satisfacut dorinței şi dênsul s'a simțit fórte bine între noi.

Bună impresiune a făcut asupra nóstră cu deosebire împrejurarea, că pe scriitorul notarului, care nu scie bine românesce, fisolgăbirĕul l'a dojenit ḑicêndu-i, că déca nu-şĭ va da silința sĕ învețe bine limba poporului cât mai în grabă, fără de care pe aicĭ nu póte trăi, — atuncĭ nu-l va suferi în post.

Din cele premerse pot sĕ deduc, că déca Maghiarii şĭ-ar da silința de-a cunósce mai de-aprópe poporul nostru şi limba lui, n'ar puté fi față cu noi atât de fanaticĭ şi rĕu voitorĭ, precum sunt neaoşii Maghiarĭ botezațĭ în apa celor 5 pițule, carĭ sunt veninoşĭ, ca şi şerpii de prin Orient.

Câmpeanul.

Convocare.

Subscrisul comitet conform însărcinării sale, prin acésta convócă adunarea generală a reuniunei învĕțătorilor românĭ gr. or. din tractul protop. al Lipovei pe 12 Mai (30 Aprilie) adecă Dumineca după sf. George a. c. în comuna Chelmac, cu care ocasiune poporațiunea îşĭ va serba jubileul şcólei de 100 anĭ (1793) la care cu onóre invităm pe P. T. Domnii membrii reuniunei şi amicii şcólei.

Programul adunării:

1) Sâmbătă séra în 11 Mai (29 Aprilie) a. c. membrii reuniunei, carĭ vin cu trenul de către Arad, sunt aşteptațĭ la gara din Conop de comitel de primire, apoi conduşĭ cu trăsurĭ la Chelmac — şi încuartirațĭ. Tot asemene şi cei ce vin cu trenul de către Ardél la 7 óre séra.

2) Séra la 8 óre, convenire colegială.

3) Dumineca în 12 Mai (30 Aprilie) la 6 óre, participare la rugăciunea de diminéța în biserica paroch., deschiderea adunării generale, rapórtele comitetului, cassarului şi bibliotecarului. Apoi alegerea comisiunei pentru censurarea rapórtelor.

4) La 8 óre învĕțătorul scólei din localitate, Teodor Popa, prelege din „limba română“ cu tóte clasele; după prelegere conferință didactică asupra resultatului.

5) Rapórtele comisiunei de sub Nr. 3.

6) Decis asupra rapórtelor, eventuale propunerĭ; defigerea timpului şi locului adunării viitóre; autenticarea protocolului şi încheierea adunării generale.

7) La $10\frac{1}{2}$ óre participare la sf. liturgie.

8) După sf. liturgie mare întrunire la şcólă, sfințirea apei şi cetirea istoricului scólei, de actualul înv. Teodor Popa; apoi corul şcolarilor va cânta o cântare ocasională.

9) La 1 óră p. m. mésă comună în ospĕtăria mare, după care va urma o petrecere poporală.

10) La 6 óre p. m. încheierea festivității jubilare — şi plecare la gara din Conop.

Din şedința comit. reuniunei, ținută la 18/30 Martie 1895.

Voicu Hamsea, protopop şi preşedinte. — *Georgiu Josif*, notar.

Notă P. T. Domnĭ, carĭ voesc a lua parte la mésa comună, au a se însinua până la 9 Mai (27 Aprilie) a. c. la D-l Georgiŭ Rusu parochul locului, ca preşedintele comitetului de primire. Cei ce nu se vor însinua la termin, sĕ nu ia în nume de rĕu, déca nu vor căpĕta loc la masă.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 2 Mai. Banul croat Khuen-Hedervàry, cum anunță din isvor sigur „Magyar Allam“, a fost chiămat în Viena de către Majestatea Sa. El a şi călĕtorit direct la Viena şi a evitat de-a da față cu bărbații de stat maghiarĭ.

Viena, 2 Mai. Audiența, ce a avut'o contele Ferdinand Zichy la Majestatea Sa, a durat 20 minute. Monarchul a primit fórte grațios pe Zichy şi conversația a avut de obiect între altele şi alegerea dela Neutra.

Viena, 2 Mai. Ediția de aséră a lui „*Vaterland*“ atacă vehement pe ministrul Bánffy pentru enunciațiunile sale din camera ungară față cu Agliardi. Fóia numesce pe Bánffy „*țĕrănoiŭ din Ardeal*“.

Viena, 2 Mai. *Stefan Pápay*, şeful cancelariei cabinetului, a călĕtorit aḑĭ în Italia. Călĕtoria lui se aduce în legătură cu declarațiunile ministrului preşedinte Bánffy, declarațiunĭ, carĭ au atins fórte neplăcut Vaticanul.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 3 Mai. După cum anunță ḑiarul „*Magyar Ujság*“, vorbirea ministrului-preşedinte *Bánffy* a produs asupra nunciaturei din Viena efectul unei bombe. Erĭ a urmat un viu schimb de depeşĭ între nunciatura din Viena şi între Vatican. *Agliardi* merse de douĕ-orĭ în ministerul de esterne, nu putŭ însĕ sĕ convină cu Kálnoky. Cercurile diplomatice țin ca numĕrate ḑilele lui Agliardi, ca nunciu.

Budapesta, 3 Mai. La atacul dintre poliția şi muncitorĭ, cu ocasiunea ḑilei de 1 Mai, *numĕroşĭ muncitorĭ au fost rănițĭ*, despre ceea ce la început nu se anunțase nimic.

DIVERSE.

Jubileul mĕsurei metrice. In 7 Aprilie a. c. au trecut o sută de anĭ, de când conventul frances a decretat sistemul metric pentru mĕsurĭ, greutățĭ şi banĭ. Mĕsura metrică s'a întrodus în Francia prin legea dela 18 Germinal al anului III republican (7 Aprilie 1795). De atuncĭ încóce mĕsura metrică s'a întrodus în cele mai multe state ale lumei civilisate. In Austria s'a întrodus mĕsura şi greutatea metrică numai prin legea dela 23 Iulie 1871 şi dela 1 Ianuarie 1876 încóce are valóre esclusivă în circulația publică. Dintre statele europene numai Anglia, Rusia şi Danemarka au rĕmas pe lângă sistemul cel vechĭ de mĕsurĭ. Chiar şi tóte republicele din Sudul şi Centrul Americei, Egipetul, statul Congo, St. Domingo şi Mauricius au adoptat mĕsura metrică. Legea dela 18 Germinal al anului III conține următorii articolĭ privitorĭ la întroducerea mĕsurei metrice: „Nouĕle mĕsurĭ pe viitor se vor numi republicane. Nomenclatura lor e precisată în modul următor: „Métre“ se va numi mĕsura de lungime egală cu a ḑecea miliona parta din meridianul pămêntului dintre polul nordic şi ecuator; „Are“, mĕsura suprafeții egale unui cuadrat de ḑece metri în lungime; „Stére“, mĕsura lemnului de ars, egală cu un metru cubic; „Litre“, mĕsura atât pentru obiecte fluide, cât şi solide, egală la a miia parte dintr'un metru cubic; „Gramm“, mĕsura absolută unui volum de apă curată, egală cu cubul a sutei părțĭ dintr'un metru la o temperatură, la care se topesce ghéța. In fine se numesce cu numirea de „Franc, unitatea banilor. In anii 1872 şi 1875 se întruniră în Paris conferențe ale statelor, ce aveau mĕsura metrică, carĭ conferențe puseră în vigóre convențiunea metrică dela 20 Mai 1875, începênd cu 1 Ian. 1876. Statele legate prin convențiune înființară în Paris un „Birou internațional pentru mĕsurĭ“, care are sé aducă hotărîrĭ în cestiunĭ mai însĕmnate, privitóre la mĕsurĭ.

Alexandru Dumas şi chiromantia. Alexandru Dumas este un adept convins al chiromantiei. „Chiromantia — scrie Alesandru Dumas — este o sciință a cărei certitudine am recunoscut'o şi am profitat de ea adeseorĭ.“ Intr'o ḑi Alesandru Dumas primise pe o damă, care ghicia de pe palmă, şi pe care o stima şi o proteja. Ea venise la dênsul spre a se întreține despre sciința, ce amêndurora le era scumpă. In timpul acesta, o nouă visită se anunță. Dama ghicitóre, voia sĕ se retragă, dér Dumas o reținŭ fără sĕ-i spună numele visitatorului. — Ei bine, cum stă afacerea — întrebă Dumas pe noul visitator, după ce îi strînse mâna. — Ai nădejde? — Da, am bună nădejde. Dér până când nu se împlinesce, tot mĕ îndoesc. — Atuncĭ de ce nu consulțĭ pe dómna? D sa scie ceti în palmă, şi póte va vedé într'a d-tale, ce poțĭ spera, orĭ de ce trebue sĕ te temĭ. Dama luă mâna, ce-i întinse visitatorul, care avea un surîs pe buze, prin care trăda necredința şi condescendența. După câte-va indicațiunĭ generale, a căror exactitate îi goni surîsul, ea ḑise: — Ce doresci sĕ scii d-le? — Aştept un eveniment fórte important pentru cariera mea şi aşĭ vrea sĕ sciu, déca se va realisa. — Trebue sĕ se realiseze. Linia d-tale solară este superbă, nicĭ o altă liniă nu o taiă. — Dér se va realisa în curênd? — Inainte de a-țĭ rĕspunde, trebue sĕ sciu etatea d-tale. El îi spuse etatea, şi după ce-i esamină din nou palma, ea rĕspunse: — Succesul, pe care îl sperĭ d-ta, este imediat. A doua ḑi d-l Brunetière fŭ ales membru al Academiei francese. Brunetière era cel, care venise la Alecsandru Dumas, şi căruia dama, care ghicea din palmă, i-a preḑis alegerea.

O modă curiósă începe a se lăți printre damele tinere englese. In ḑiarele englese publică un domn, care aparține aristocrației înalte, o epistolă, în care face atențĭ pe părinții, carĭ au fete, că între damele din clasa înaltă socială a început a-se lăți mania de a-se posa, ca frumsețĭ, góle, clasice şi profesionale. Atât în Londra, cât şi în celelalte oraşe principale ale Angliei s'au deschis numeróse ateliere fotografice, conduse mai ales de dame, carĭ lățesc acéstă modă. Numitul domn ḑice, că soția lui a ajuns numai din întêmplare la cunoscința acestui secret, când adecă curățind prin casă a dat peste douĕ pose ascunse a fiicelor sale, carĭ fotografii dealtmintrelea aveau sĕ represinte pe ḑeițele Andromeda şi Aspasia, în adevĕr însĕ erau cele mai nimerite pose a fetelor sale. Ele şi mărturisiră faptul spunênd, că sute de fete o practiséză acésta şi că au albume întregĭ de astfel de pose. Englesele sunt cunoscute ca escentrice, însĕ în privința acésta totuşĭ merg prea departe cu escentricitatea.

In şcólă. *Invĕțătorul:* Ên spune Ioniță, déca mamă-ta îțĭ dă douĕ bucățĭ de pâne cu unt, ér tatăl tĕu tot atâtea, câte ai? — *Elevul:* Tocmai cât mi-e destul, d-le învĕțător.

In ḑorĭ de ḑi. Un om bét bătea în ḑorĭ de ḑi stradele oraşului de-alungul şi latul, ținênd între dințĭ o țigară stinsă. Apropiându-se din întêmplare de-un stêlp c'o lampă, care ardea încă, îi ḑise cu complesanță: Iertați d-le,.... n'ațĭ fi atât de bun sĕ ve plecațĭ nițel, ca dela țigara d-tale sĕ-mĭ pot aprinde a mea.

Literatură.

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8⁰. Prețul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi străinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) séu la *administrația „Gazetei Transilvaniei“*. Domnii abonențĭ ai „Gazetei“ îşĭ potŭ procura acéstă scriere *de-odată cu reînoirea abonamentului trilunarŭ la foiă.*

*

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vênḑare la tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

*

Opul „**Date istoria privitóre la familiile nobile române,**“ tom I. şi II., de *Ioan cav. de Puşcariu*, a apărut sub auspiciile „Asociațiunii transilvane pentru lit. română şi cult. pop. rom.“, se póte procura direct dela biroul Asociațiunii (Nagy-Szeben, Mühlgasse 8), dela tóte librăriile nóstre din Sibiiu şi dela librăria N. Ciurcu din Braşov, pe lângă următórele prețurĭ: Tom. I. (separat) 2 fl., Tom. II. 4 fl. Ambele tomurĭ de-odată cu 5 fl., — *Sibiiu*, 18 Aprilie 1895: *Biroul Asociațiunei.*

*

Scrierĭ şi vorbirĭ culese apoi direse de *Dr Georgiu Pop.* Acesta este titlul unei broşurĭ polemice de 79 pag., ce a apărut în tipografia unguréscă din Arad. Costă 1 fl.

*

Schițe, de *I. C. Panțu.* (In plasă; In Baltă; Cale grea; La Códe; La cârciuma lui Tiriplicŭ.) O broşură formatŭ micŭ de 112 pag. Se póte procura la librăria *N. I. Ciurcu*, Braşovŭ, cu 30 cr.

*

Logofĕtulŭ Matei, novelă de *I. C Panțu*, formatŭ mare 105 pagine. Costă 40 cr.

*

Povestirĭ de *Petra-Petrescu* à 80 cr. francate. De vênḑare la administrația nóstră.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.30
Renta de coróne ung. 4%	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	149.25
Renta de hârtie austr.	101 35
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	123.75
Losurĭ din 1860	158.70
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1083.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	463.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	401.—
Napoleondorĭ	9.69
Mărcĭ imperiale germane	59.77½
London vista	122.25
Paris vista	48.47
Rente de coróne austr. 4%	101.55
Note italiene	45.90

Cursul pieţei Braşov.

Din 3 Mai 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.66	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Anunciurĭ
(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administraţiunĭ. În casulŭ publicărĭi unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administraţiunea „Gazeta Transilvaniei.“

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară. | Telefon Nr. 18. | Cec-Conto la poştă nr. 969 | Giro-Conto la banca imp. germană.

Casa de bancă

JACOB L. ADLER,

Braşovŭ. Piaţa mare Nr. 1. Sibiiu.

Revisuire gratis a efectelorŭ şi losurĭ supuse sortirei.

cumpĕră şi vinde monede, hârtii de valóre, devise după cursulŭ ḑilei celŭ mai mare — respective celŭ mai micŭ;
rĕscumpĕră fără nicĭ o detragere totŭ feliulŭ de cupóne;
scontéză poliţe comerciale indigene şi streine cu înlesnire şi cu o dobândă culantă;
efectuéză **incassărĭ de poliţe**, asignaţiĭ, recipise, pe tóte pieţele Europei, cum şi transoceane;
acórdă **avansurĭ** pe hârtii de valóre, losurĭ, monede până la 90%;
predă **asignaţii** pentru orĭ şi care piaţă comercială internă şi externă fórte ieftinŭ, asignaţiile destinate pentru Budapesta şi Viena franco fără spese;
primesce **depunerĭ de bancă spre fructificare** în conto-corent şi bonifică după învoire până la 5% netto dobândă;
recomandă pentru **plasarea de capitale** scrisurile fonciare cu 5%. Premie ale băncei comerciale ungare, asemenea scrisurĭ fonciare 5% ale „Albinei“, institutŭ de creditŭ şi economii, precum şi scrisurĭ fonciare urbane şi rurale din România, care după cursurile de astăḑĭ aducŭ 5¾ interese;
asigură fórte ieftinŭ **orĭ şi ce losurĭ** la sorţirĭ cu câştigulŭ celŭ mai micŭ, contra diferenţii cursului. Comunică informaţii şi sfaturĭ conscienţióse specialiste prin corespondenţă.

Informaţiunĭ cu privire la efecte gratis.

649,9 50.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, décă fiăcare cutiă este provĕḑută cu marca de apĕrare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectulŭ de lecuire durabilă alŭ Prafurilorŭ-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilorŭ celorŭ mai cerbicóse la stomachŭ şi pântece, în contra cârceilorŭ şi acrelei la stomachŭ, constipaţiunei cronice, suferinţei de ficatŭ, congestiunei de sânge, haemorhoidelorŭ şi a celorŭ mai diferite bóle femeescĭ a luatŭ acéstă medicamentŭ de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce.—Preţulŭ unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificaţiile se vorŭ urmări pe cale judecătorĕscă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilŭ numai, décă fiecare sticlă este provĕḑută cu marca de scutire şi cu plumbulŭ lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ulŭ şi sarea este fórte bine cunoscută ca unŭ remediu poporalŭ cu deosebire prin trasŭ (frotatŭ) alină durerile de şoldină şi reumatismŭ şi a altorŭ urmărĭ de rĕcélă. Preţulŭ unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicilic.)

La întrebuinţarea ḑilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orĭ-ce etate şi adulţĭ, asigurézâ acéstă apă de gură conservarea sănĕtósă şi mai departe a dinţilorŭ. Preţulŭ sticlei provĕḑute cu marca de apĕrare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistulŭ A. MOLL,

c. şi r. furnisorŭ alŭ curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuéză ḑilnicŭ prin rambursă postală.

La deposite sĕ se céră anumitŭ *preparatele provĕḑute cu iscălitura şi marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Braşovŭ: la d-nii farmacişti Ferd. Jekelius, Victorŭ Roth, Fr. Kellemen şi Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoţii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

14—52.

Stofe pentru haine **de Dame şi Domnĭ** ultima modă de primăvară şi vară **14 cr. m.**

Ţesăturile cele mai fine şi practice cu preţurĭ fórte ieftine. Orĭ şi ce cantitate se trimite **franco** la domiciliu în tóte ţĕrile din Europa.

OETTINGER & Co., ZÜRICH, (ELVEŢIA).

Casă de exportaţie de stofe pentru dame şi domnĭ.

Mostre franco. — Gravure de modă gratis. — Diplomată la 1883.

Porto de epistole la Elveţia 10 cr. Cărţi postale 5 cr.

6

Deschiderea grădinei
la „RAŢĂ“ (Scheiŭ.)

Am onórea a aduce la cunoscinţa On. publ., că **Dumineca în 5 Maiŭ**, fiind timp favorabil, **se va deschide grădina** din restauraţia cea veche şi recunoscută de fórte bună,

☞ **„La Raţă“** ☜

în Braşov, Strada Catarinei (Scheiŭ).

Pentru mâncărĭ bune şi gustóse este fórte bine îngrijit, asemenea se vênd vinurĭ escelente şi curate, precum şi renumita

Bere de Habermann, aşa numită KRONEN.

Salonul stă la disposiţie, pentru întrunirĭ şi petrecerĭ, precum şi **popicele**, pentru societăţĭ restrînse.

Rugându-mĕ pentru visitare cât mai numĕrósă, sunt cu tótă stima gata spre serviciu:

George Lurtz,
restaurateur.

693,2—3

Nu cumpăraţĭ dela faur cărbunĭ!

(Este un proverb vechiu.)

Acestŭ proverb se potrivesce la **stabilimentul meu cel mare,** care cumpără cantităţĭ marĭ de marfurĭ; avênd cheltuielĭ puţine potŭ vinde şi eftin.

Mostre atragĕtóre pentru muşterii privaţĭ gratis şi franco. Caete cu mostre, cum nu s'a mai veḑut până acum, pentru **croitorĭ**, nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvien şi **Dosking** pentru înaltul cler, stofe prescrise pentru uniformele funcţionarilor c. r., asemenea pentru veteranĭ, pompierĭ, gimnastici, livrée-urĭ, postavurĭ pentru biliarde (mese de jocŭ), şi trăsurĭ. — **Asortimentŭ fórte bogatŭ** de **LODEN** din Stiria, Carniolia şi Tirol, pentru BĂRBAŢĬ şi DAME, ☞ cu preţurĭ originale ale fabricei, ☜ ce nu-i póte oferea nicĭ o concurenţă. Asortimentŭ de şalurĭ fine şi durabile pentru dame în colorĭ fórte moderne. — **Stofe de spălatŭ, piedurĭ de voiagiu dela 4—14 fl.** Tóte cele necesare la croitorĭ, precum căptuşelĭ de mânecĭ, nasturi etc.

Cine voiesce a cumpĕra **postavurĭ eftine, solide, trainice, din lână curată,** ér nu sdrenţe eftine, carĭ nu preţuescŭ nicĭ câtŭ cusutulŭ croitoriuluĭ, sĕ se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn. (Manchesterul Austriei.)

Depositŭ permanentŭ de postavurĭ peste ½ millóne florinĭ.

☞ **Trimiterea numai cu ramburse.** ☜

Sĕ se ferĕscă cumpĕrătorii de agenţĭ şi mamularĭ, care sub spitz marca „Marfa lui Stikarofsky“ oferă alte mărfurĭ false. La astfelŭ de ómenĭ eu nu vêndŭ sub nicĭ o condiţie marfă.

629,18—24.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiĕscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.